

De voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	AB/BAP/2001/47589		27 november
Onderwerp		Doorkiesnummer	
tekort schoolleiders in PO			

Op woensdag 14 november jl. heb ik tijdens het algemeen overleg over het lerarenbeleid toegezegd u nader te informeren over het tekort aan schoolleiders in het primair onderwijs.

De wervingsproblemen bij directeuren/schoolmanagers in het primair onderwijs nemen toe.¹ Het aantal scholen met een vacature loopt op, terwijl het aantal beschikbare kandidaten voor een functie gemiddeld genomen terugloopt. In schooljaar 2000-2001 had in het basisonderwijs circa 1 op de 5 scholen een vacature voor de directeurs- of adjunct-directeursfunctie, een toename van 25% ten opzichte van het schooljaar 1999-2000. De vacatureproblematiek wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de hoge mobiliteit onder directeuren en het hoge percentage directeuren dat terug gaat naar een leraarsbaan (25 procent van de vacatures wordt hierdoor veroorzaakt). Ook de vergrijzing onder directeuren is een punt van zorg. Tussen nu en 2012 zal bijna 80 procent van de nu zittende directeuren alleen al door natuurlijk verloop (met name door prepensioen) het onderwijs verlaten.

Er zijn inmiddels enkele initiatieven ontplooid om schoolleiders te werven. In Maatwerk 3 kondigde ik de managementkweekvijvers en het project 'duo-banen in het management' al aan. Dit laatste project is naast het oplossen van het wervingsprobleem er met name op gericht om het aantal vrouwen in leidinggevende posities in het primair onderwijs (nu slechts 15%) te verhogen.

Tot op heden is het in het primair onderwijs niet mogelijk om de

¹ Arbeidsmarktmonitor primair onderwijs Regioplan, 2000-2001

directeurs- of adjunct-directeursfunctie open te stellen voor hen die geen onderwijsbevoegdheid bezitten, maar wel relevante managementervaring (eventueel aangevuld met specifieke opleidingen gericht op het management van een school) hebben. Dit vormt een obstakel voor modern personeelsbeleid. Het wetsvoorstel Beroepen in het Onderwijs (Wet BIO) dat op 13 november jl. bij uw Kamer is ingediend, biedt een verruiming van het beleid op dit punt. De Wet BIO zal de mogelijkheid introduceren voor een bevoegd gezag een directeur of adjunct-directeur te benoemen zonder de gebruikelijke onderwijsbevoegdheid. Deze mogelijkheid beperkt zich tot situaties waarin is gekozen voor bovenschoolsmanagement of voor een van lesgeven vrijgestelde directeur of adjunct-directeur. Hoewel het dus om specifieke situaties zal gaan, biedt de Wet BIO een unieke kans om bekwaame managers van buiten de onderwijssector aan te trekken.

Gezien het tekort aan schoolleiders, zouden scholen moeten kunnen anticiperen op de inwerkingtreding van de Wet BIO. Daar wil ik als volgt mee omgaan. De Inspectie heeft ondermeer tot taak toe te zien op de naleving van de wettelijke voorschriften door de scholen. Eén van deze voorschriften luidt dat (adjunct-)directeuren, aangesteld of benoemd aan de scholen die vallen onder de WPO of de WEC, moeten beschikken over een bewijs van bekwaamheid voor het lesgeven op deze scholen. In het licht van de voorgenomen regelgeving in het kader van de Wet BIO en vanwege het feit dat er een zwaarder wegend belang is dan de strikte handhaving van het eerder genoemde voorschrift (namelijk het op korte termijn kunnen voorzien in vacatures voor leidinggevenden binnen het primair onderwijs), zal ik bevorderen dat er vanaf heden in de hierboven genoemde specifieke situaties geen maatregelen worden getroffen als de Inspectie bij de uitvoering van haar toezichthoudende taak ontdekt dat een directeur of een adjunct-directeur niet beschikt over het vereiste bewijs van bekwaamheid.

Conform de systematiek van de Wet BIO is het bevoegd gezag verantwoordelijk voor de beoordeling van de bekwaamheid van schoolleiders die in de hierboven genoemde specifieke situaties benoemd of aangesteld kunnen worden. Er zijn op dit moment initiatieven gaande binnen het primair onderwijs om te komen tot een beschrijving van profielen van schoolleiders en een kwaliteitskeurmerk voor competente schoolleiders; bij deze initiatieven zijn zowel de werkgeversorganisaties als de organisaties van schoolleiders in het primair onderwijs betrokken.

De nood is in bepaalde gemeenten hoog, bijvoorbeeld in Amsterdam. De Initiatiefgroep Lerarentekort Amsterdam, de Algemene Vereniging van Schoolleiders en het Sector Bestuur Onderwijsarbeidsmarkt (SBO) zullen in overleg met ons een project starten om schoolleiders voor Amsterdam en omstreken te werven. De aan te stellen directeuren beschikken niet over een onderwijsbevoegdheid en worden daarom niet bij het onderwijsleerproces ingeschakeld. Om zich specifiek het managen van een onderwijsinstelling eigen te maken, volgen zij een scholingstraject.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

drs. L.H.L.M.A. Hermans